

Xəstəlik sinifi (XBT-10)	AB – Bəzi infeksiyon və parazitər xəstəliklər

İlkin versiyanın tərtibatçı (İSİM)	Kazımova Z.

XBT-10 rubrikası	Xəstəliklər
B37.2	Dəri və dırnaqların kandidozu Kandidoz: • onixiyası • paronixiyası

Müalicə

Ayaqların, əllərin və digər lokalizasiyaların hamar dərisinin mikozunun müalicəsi.

Xarici (topik) terapiya

1. Xarici istifadə üçün antimikotik preparatlar

- **İzokonazol (Isoconazolum)** krem, gündə 1-2 dəfə, 4 həftə ərzində

və ya

- **Ketokonazol (Ketoconazole)** krem, məlhəm, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər, gündə 1-2 dəfə

və ya

- **Klotrimazol (Clotrimazole)** məlhəm, krem, məhlul, kliniki təzahürlər aradan qalxana qədər, gündə 2 dəfə

və ya

- **Terbinafin (Terbinafine)** sprey, dermgel, kliniki təzahürlər aradan qalxana qədər, gündə 2 dəfə

və ya

- **Terbinafin** məhlul, birdəfəlik, hər iki ayağa 24 saat müddətinə və ya

- **Mikonazol (Miconazole)** krem, gündə 2 dəfə, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər

və ya

- **Naftifin (Naftifine)** krem, məhlul, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər, gündə 2 dəfə

və ya

- **Oksikonazol (Oxiconazole)** krem, gündə 1-2 dəfə, 4 həftə ərzində

və ya

- **Sertakonazol (Sertaconazole)** 2%, krem, gündə 2 dəfə, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər

və ya

- **Siklopiroks (ciclopirox)** krem, gündə 2 dəfə, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər

və ya

- **Undecylenic acid + Sink undecylenate** məlhəm, gündə 2 dəfə, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər

və ya

- **Ekonazol (econazole)** krem, gündə 2 dəfə, kliniki təzahürlər aradan qalxana qədər

və ya

- **Bifonazol (bifonazole)** krem, gündə 1-2 dəfə, 5 həftə ərzində.

2. Ayaqlarda mikoz ocaqlarında əhəmiyyətli hiperkeratoz zamanı epidermisin buynuz təbəqəsi əvvəlcə aşağıdakı üsullardan istifadə etməklə ayrılır:

Bifonazol gündə 1 dəfə, 3-4 gün

3. Terapiyanın birinci mərhələsində kəskin iltihablı hadisələrin olması halında losyonlar istifadə olunur:

- **İxtiol (ichthyol)** 5-10% məhlul, gündə 2-3 dəfə, 1-2 gün ərzində

və ya

- **Briliyant yaşıl** sulu məhlul 1%, gündə 1-2 dəfə, 1-2 gün

və ya

- **Fukorsin (Fucorcine)** məhlul, gündə 1-2 dəfə, 2-3 gün.

Sonra göbələk əleyhinə və qlükokortikosteroid dərmanları olan pastalar və məlhəmlərin tətbiqi:

- **Mikonazol (miconazole) + Mazipredon (mazipredone)** gündə 2 dəfə, 7-10 gün ərzində

və ya

- **İzokonazol nitrat (Isoconazolium) + Diflukortolon valerat (Diflucortolonum)** gündə 2 dəfə, 7-10 gün

və ya

- **Klotrimazol + Betametazon (Betamethasone)** krem, gündə 2 dəfə, 7-10 gün.

4. Şiddətli nəmləndirmə (islanma) (kəskin fazada) və ikincil infeksiyaya qoşulduqda, iltihab əleyhinə məhlullar "losyon" şəklində və birləşmiş antibakterial preparatlar təyin edilir:

- **İxtiol (ichthyol)** məhlul 5-10%, gündə 2-3 dəfə, 2-3 gün ərzində

və ya

- **Natamisin (natamycin) + Neomisin (neomycin) + Hidrokortizon hydrocortisone)** krem, gündə 2 dəfə, 3-5 gün

və ya

- **Betametazon dipropionat + Gentamisin sulfat + Klotrimazol** məlhəm, krem, gündə 2 dəfə, 3-5 gün ərzində.

Sistemli müalicə:

1. Xarici terapiya təsirsizdirsə, sistemik fəaliyyət göstərən göbələk əleyhinə dərmanlar təyin olunur :

- **İtrakonazol (itraconazole)** 200 mq, 7 gün ərzində, yeməkdən sonra, sonra isə 100 mq, 1-2 həftə ərzində yeməkdən sonra

və ya

- **Terbinafin (terbinafine)** 250 mq, gündə 3-4 həftə, yeməkdən sonra

və ya

- **Flukonazol** 150 mq, yeməkdən sonra, həftədə bir dəfə, ən azı 3-4 həftə

2. Kəskin iltihablı hallarda (islanma, qabarcıqların olması) və şiddətli qaşınma zamanı antihistaminlər istifadə olunur:

- **Xloropiramin hidroxlorid** 0,025 q, gündə 2-3 dəfə, daxilə, 10-15 gün

və ya

- **Klemastin (clemastine)** 0,001 q, gündə 2 dəfə, daxilə, 10-15 gün

və ya

- **Mebhidrolin (mehydrolin)** 0,1 q, gündə 2-3 dəfə, daxilə, 10-15 gün ərzində.

Əllərin və ayaqların onikomikozunun müalicəsi

Xarici müalicə:

Tək dırnaq lövhələri distal və ya yan kənarlardan 1/3–1/2 lövhələrinə təsir edərsə, yalnız xarici göbələk əleyhinə dərmanlar və dırnaq təmizlənməsi (keratolitik maddələr və ya skaler istifadə edərək) istifadə edilə bilər.

Keratolik maddələr:

- **Bifonazol** məlhəm, gündə 1 dəfə, dırnaqların yoluxmuş hissələri tamamilə çıxarılan qədər.

Dırnaqların göbələklərdən təsirlənmiş sahələrini çıxardıqdan sonra dərmanlardan biri təmizlənmiş dırnaq yatağına tətbiq olunur:

- **Ketokonazol (ketoconazole)** krem, gündə 2 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər

və ya

- **Klotrimazol** krem, məhlul, gündə 2 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər və ya

- **Naftifin** krem, məhlul, gündə 2 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər və ya

- **Oksikonazol** krem, gündə 1 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər və ya

- **Terbinafin** krem, gündə 2 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər xaricdən və ya

- **Siklopiroks** krem, məhlul, gündə 2 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər və ya

- **Bifonazol** məhlul, krem 1%, gündə 1 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər

və ya

Amorolfin dırnaq boyası 5%, həftədə 1-2 dəfə, əl dırnaqlarının zədələnməsi ilə, 6-8 ay, ayaq dırnaqlarının zədələnməsi ilə 9 -12 ay ərzində

Siklopiroksolamin dırnaq boyası 8%, gün aşırı 1 ay, həftədə 2 dəfə – ikinci ay, həftədə 1 dəfə – üçüncü ay və sağlam dırnaqlar yenidən böyüyənə qədər (lakin ən azı 6 ay).

Sistemli müalicə:

Dırnaqların ümumi zədələnməsi halında, sistemli antimikotik dərmanlar təyin edilir:

- **İtrakonazol (itraconazole)** 200 mq, daxilə, gündə 2 dəfə, yeməkdən sonra, 7 gün, təkrar kurs 3 həftədən sonra, əllərin dırnaqlarının mikoza 3 ay və ayaqların dırnaqlarının mikoza üçün 4 ay ərzində və ya

- **Ketokonazol** terapiyanın ilk günündə gündə 1 dəfə, 400 mq, daxilə, daha sonra sağlam dırnaqlar tamamilə böyüyənə qədər (4 aydan çox olmayan) yeməkdən sonra gündə 1 dəfə, 200 mq.

Flukonazol, matrisə zərər vermədən əl və ayaqların onikomikozunda təsirli olur.

Uşaqların müalicəsi :

- **Terbinafin (terbinafine)** 40 kq-dan çox çəkisi olan uşaqlar üçün - yeməkdən sonra, daxilə, gündə 1 dəfə, 250 mq; çəkisi 20 ilə 40 kq arasında olan uşaqlar - yeməkdən sonra gündə 125 mq, daxilə, bədən çəkisi 20 kq – dan az olan uşaqlar-gündə 62,5 mq, əllərin onikomikozu ilə 2-3 ay, ayaqların onikomikozu ilə 3-4 ay.

Ədəbiyyat

Klinik protokollar (Rusiya)

Микозы кистей, стоп и туловища

Клинические рекомендации РФ 2013-2017 (Россия)

<https://diseases.medelement.com/disease/%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B7%D1%8B-%D0%BA%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9-%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BF-%D0%B8-%D1%82%D1%83%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B0-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B8-%D1%80%D1%84/15238>